

УДК 632 938 : 633 521

Бурик О.Ю., аспірант

Дослідна станція луб'яних культур Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН

ФІТОПАТОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ СТІЙКОСТІ СЕЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ ЛЬОНУ-ДОВГУНЦЯ У ПРИРОДНИХ УМОВАХ

Створення нових високопродуктивних сортів завжди було і залишається найважливішим фактором підвищення інтенсифікації сільськогосподарського виробництва. За останні роки в селекції льону-довгунця здобуті певні успіхи. У виробництві знаходяться сорти, що відповідають вимогам сільськогосподарського виробництва: Чарівний, Глінум, Гладіатор, Рушничок та інші, що дозволяють отримувати високі врожаї волокна і насіння льону-довгунця. Однак проблема створення нових сортів, які мають комплекс основних господарсько-цінних ознак (високопродуктивних, з волокном високої якості, стійких до вилягання та хвороб) для зони північно-східного Полісся України залишається досить актуальною.

Метою наших досліджень було передбачено проведення фітопатологічного моніторингу стійкості селекційного матеріалу льону-довгунця в природних умовах.

Вивчення ступеня розповсюженості основних хвороб та проведення фітопатологічної оцінки ураженості сортів льону проведено на виробничих посівах сорту Глінум, а також у контрольному розсаднику та розсаднику селекційного сортовиробування відповідно до методики селекційної роботи з льоном-довгунцем. Облік ураження рослин льону-довгунця за 2009-2011 роки основними хворобами у фазі повних сходів показав, що номери контрольного розсадника та селекційного сортовипробування, а також виробничі посіви сорту Глінум були уражені фузаріозом у межах 2,5-6,0%, антракнозом – 3,5-7,0%. Ураження льону бактеріозом та борошнистою росою не спостерігалось.

При обстеженні ураження рослин льону-довгунця хворобами у період збирання спостерігається помітне збільшення цього показника. Так зразки контрольного розсадника мали ураження фузаріозом в межах 8,0-12,8%, антракнозом 9,5-13,5%. Ураження рослин бактеріозом було на рівні 0,5-3,5%.

Ураження фузаріозом номерів розсадника селекційного сортовипробування коливалось в межах 5,7-8,7%, а антракнозом в межах 7,0-11,0%. Ураження рослин бактеріозом становило 0,5-3,5%. Прояву борошнистої роси на рослинах не спостерігалось. Ураження виробничого посіву льону сорту Глінум варіювало в межах: фузаріозом 5,8-8,8%, антракнозом 10,0-10,8%, бактеріозом 0,6-1,8%.

За результатами проведених досліджень нами був виділений перспективний матеріал з розсадника селекційного сортовипробування, який поєднує високу стійкість до хвороб при природному інфекційному навантаженні з високим рівнем вираження селекційно-цінних ознак. Ці зразки показали стабільне відтворення ознак стійкості до фузаріозу впродовж трьох років незалежно від гідротермічних умов вегетаційного періоду. Серед кращих слід відзначити: Могилевский 2 x Natasja (1454), Fany x Regina (1274), Призыв 81 x Псковский 85 (1578), Славный 82 x 806/3 (1635), Новоторжский x Saldo (1626), Славный 82 x 806/3 (1640), Могилевский 2 x Славный 82 (1654), Hermes x Томский 10 (1882).

На основі проведення досліджень слід зробити висновок про те, що в розсаднику селекційного сортовипробування знаходиться відносно вирівняний за стійкістю до фузаріозу і антракнозу матеріал льону-довгунця, який можна залучати в якості донорів стійкості для подальшої селекційної роботи.

Таким чином, пошук джерел стійкості льону-довгунця до збудників антракнозу і фузаріозу в природних умовах дозволив встановити, що сортовий склад культури, який вирощується в північно-східній частині Полісся України, представлений відносно стійкими та середньосприйнятливими генотипами. Тому за наявності сприятливих для патогена метеорологічних умов

можливі спалахи епіфітотій хвороб. Отже, вирішального значення набуває пошук джерел стійкості серед сортів, гібридів вітчизняної та зарубіжної селекції.

УДК 631.52:633.11

Василенко Т.Ф.

Государственное учреждение «Донецкая государственная сельскохозяйственная опытная станция Института растениеводства имени В.Я.Юрьева Национальной академии аграрных наук Украины» (ГУ «Донецкая ГСО станция ИР им. В.Я.Юрьева НААН»)

СРАВНИТЕЛЬНОЕ ИЗУЧЕНИЕ СОРТОВ ПШЕНИЦЫ ОЗИМОЙ МЯГКОЙ ДОНЕЦКОЙ СЕЛЕКЦИИ В ТУРЦИИ

В 2010 году между ГУ «Донецкая ГСО станция ИР им. В.Я. Юрьева НААН» и турецкой семеноводческой исследовательской компанией ITAS заключен договор о проведении изучения пяти сортов пшеницы озимой мягкой: Донецкая 48, Белоснежка, Богиня, Краплина, Алексеевка, которые отличаются между собой по морфологическим и биологическим признакам.

Основанием выбора регионов для проведения опытов послужило среднесуточные климатические данные (средняя температура с 1975-2010 годы, количество осадков, продолжительность светового дня). Исследования проводились в двух местах центрального плато Турции. Это регионы Анкара и Илгас. Опыты были заложены в рандомизированных полных блоках с площадью делянок 6 м² в четырех повторениях. Для сравнения высеяно шесть сортов пшеницы озимой мягкой турецкой селекции: Konya 2002, Sultan, Alpu, Tosunbey, Bezostaja, Bayraktar.